

мають ненав'язливо впливати (підштовхувати) на людей для того, щоб вони дбали про власне здоров'я, покращення та продовження життя.

Стратегія підвищення рівня фінансової грамотності населення передбачає впровадження просвітницьких заходів, які допомагають підвищити рівень фінансової грамотності домогосподарств, краще розуміти фінансові ризики, удосконалювати управління ними, а, згодом, приймати якісні фінансові рішення. Корисним є позитивний зарубіжний досвід реалізації програм фінансової грамотності населення, який підтверджує той факт, що належний рівень фінансової грамотності населення сприяє не лише підвищенню рівня життя громадян, а й позитивно впливає на стан ринку фінансових послуг і активізацію інвестиційних процесів у національній економіці.

Література:

1. Kahneman D., Tversky A. Prospect Theory: An Analysis of Decision Under Risk. *Econometrica*. 1979. vol. 47. P. 263–291.

2. От новой финансовой пирамиды пострадали 250 тысяч украинцев. URL: <https://vesti-ukr.com/strana/213884-piramidy>(дата звернення: 25.03.2020).

3. Сеть B2B Jewelry временно прекратила выплаты. Вкладчики жалуются, что им не на что жить. URL: <https://vesti.ua/strana/deneg-net-dazhe-na-hleb-zamorozka-b2b-jewelry-shokirovala-vkladchikov>(дата звернення: 25.03.2020).

Топорницька Христина Андріївна

студентка 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Мелих О.Ю.

ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ І СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

У сучасних економічних умовах практично кожна країна стикається з дефіцитом фінансових ресурсів, що часто призводить до невиконання нею своїх обов'язків. Макроекономічні дисбаланси провокують проблемами, що виникають у сфері управління державним боргом країни.

Заміщуючи податкові платежі, внутрішні та зовнішні запозичення виконують роль фінансового механізму, що здатен прискорити економічне зростання та забезпечити сталий економічний розвиток. Однак, залучення державою позик призводить до зростання державного боргу [1].

За резиденцією кредитора державний борг поділяють на: зовнішній та внутрішній. Під зовнішнім боргом розуміють – заборгованість держави іноземним громадянам, фірмам, урядам та міжнародним фінансовим організаціям. Внутрішній борг – це заборгованість держави домогосподарствам та фірмам даної країни. Державний внутрішній борг гарантується всім майном, що перебуває у загальнодержавній власності. Погоджуємось із наведеними вище поглядами, що значний зовнішній борг є вкрай небезпечним явищем, оскільки накладає суттєвий фінансовий тягар на майбутні покоління та призводить до відпливу фінансових ресурсів з держави в рахунок оплати відсотків та основної суми боргу. На відміну від зовнішнього боргу, внутрішній не справляє суттєвого негативного впливу на економіку, оскільки не супроводжується відпливом капіталів за кордон та слугує інструментом перерозподілу доходів всередині країни.

На розвиток України в сучасних економічних умовах впливає сукупність багатьох негативних екзогенних та ендегенних факторів, що почасти обумовлюють зниження темпів соціально-економічного розвитку держави. Це проявляється через несуттєві темпи зростання ВВП, від'ємне сальдо торговельного балансу, підвищення рівня безробіття, зниження темпів зростання податкових надходжень, та, як наслідок, зведення державного бюджету з дефіцитом і зростання державного боргу України.

Невиважена політика боргового фінансування хронічного дефіциту Державного бюджету України, що проводилась упродовж останнього десятиліття призвела до стрімкого зростання державного та гарантованого державою боргу. Так, упродовж 2012–2018 рр. усі показники державного та гарантованого державою боргу мали стійку тенденцію до зростання як у гривневому, так і у валютному виразі [3]. При цьому, найбільший темп приросту державного та гарантованого державою боргу (88,43%) спостерігався у 2014 р. У цей же період зовнішній борг України збільшився на 103,9% і становив 38,79 млрд. дол. США [4]. З 2015 р. темпи зростання показників державного боргу України уповільнюються,

що є позитивною тенденцією. У 2018 р., порівняно з попереднім роком, темпи зростання державного та гарантованого державою боргу становили лише 1,62% [2].

Значний обсяг видатків Державного бюджету України на обслуговування внутрішніх та зовнішніх боргових зобов'язань звужує потенціал нашої країни щодо фінансування соціально-економічних потреб, що, у свою чергу, створює загрозу погіршення рівня життя населення та гальмування економічної активності. Дані явища погіршують перспективи економічного розвитку країни і підвищують ризики соціальних й політичних потрясінь.

Література:

1. Богдан Т. П. Державний борг України: особливості формування та управління в сучасних умовах. *Фінанси України*. 2013. № 1. С. 32 – 46.

2. Мелих О. Ю. Державний кредит і сучасний стан державного боргу України. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7509> (дата звернення: 11.04.2020).

3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua> (дата звернення: 11.03.2020).

4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.bank.gov.ua/> (дата звернення: 27.03.2019).

Тхоревський Олександр Миколайович,

адміністратор відділу контролю за призначенням та виплатою пенсій і супроводження програмного забезпечення управління соціального захисту населення Бориспільської районної державної адміністрації Київської області, слухач магістратури Навчально-наукового інституту публічного управління ТНЕУ
Науковий керівник – д.е.н., професор Тулай О. І.

ОПЛАТА ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ